

Społeczeństwo

**Studia, prace badawcze i dokumenty
z zakresu nauki społecznej Kościoła**

**Rok XXXII
2022 nr 4 (160)
październik–grudzień**

**Kwartalnik
ISSN 1426-4196**

Warszawa 2022

RADA NAUKOWA

W. Dłubacz, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II / B. Drożdż, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu / A. Dylus, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / A. Dziuba, Biskup Łowicki / S. Fel, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II / W. Kawecki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / K. Kietliński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / J. Kupny, Arcybiskup Metropolita Wrocławski / P. Król SCJ, Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT / P. Mazurkiewicz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / R. Nęcek, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II / W. Misztal, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II / S. Skobel, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / G. Sokołowski, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu

Lista recenzentów, procedura recenzowania artykułów naukowych oraz informacje dla autorów przygotowujących artykuły dostępne na stronie internetowej czasopisma

Redaktor naczelny: ks. prof. PWT dr hab. Bogusław Drożdż

Członkowie redakcji: ks. dr Dariusz Wojtecki, Piotr Sutowicz, Tomasz Nakielski

Sekretarz redakcji: Kamil Sulej

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Wydawca wersji włoskiej: Fundacja „Giuseppe Toniolo”, Werona, www.fondazionetoniolo.it
Wydawca wersji polskiej: Fundacja Civitas Christiana, Warszawa, www.fundacja.civitaschristiana.pl

Adres redakcji: 00-519 Warszawa, ul. Wspólna 25, tel. 722 090 847
e-mail: spoleczenstwo@civitaschristiana.pl, www.spoleczenstwo.civitaschristiana.pl

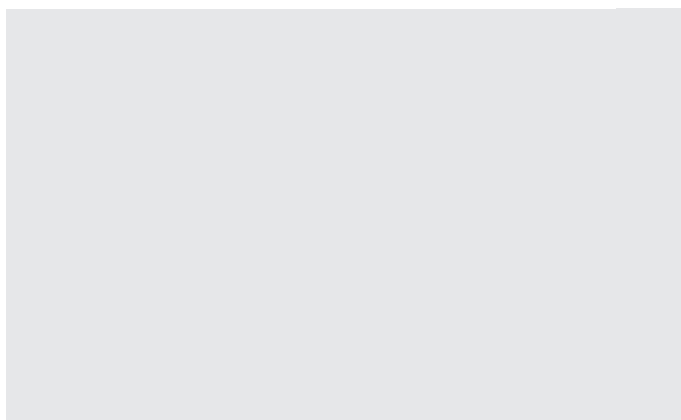
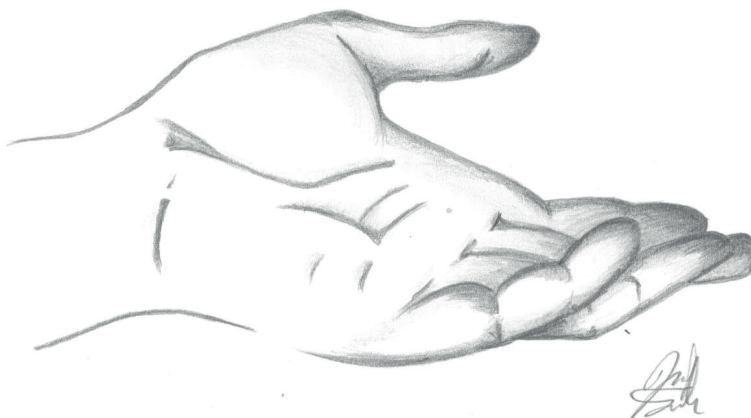
Skład i redakcja techniczna: Diecezjalne Centrum Edukacyjne w Legnicy
e-mail: centrum@diecezja.legnica.pl, www.centrum.diecezja.legnica.pl

Grafiki: Justyna Szewczyk

Nakład 100 egz.
Druk: Drukarnia ESUS
ul. Południowa 54
62-064 Plewiska

Polaryzacja tożsamości społeczeństwa

OD REDAKCJI

Niniejszy numer naszego kwartalnika otwieramy tytułem: Polaryzacja tożsamości społeczeństwa. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że kryje on w sobie błąd logiczny sprzeczności. Termin «polaryzacja» wprowadza zróżnicowanie, natomiast «tożsamość» kryje w sobie jedność. Zamiast żmudnego wyjaśniania, do czego się obecnie nie kwalifikujemy, dwie refleksje. Pierwsza – przypominająca, druga – strategiczna.

Refleksja pierwsza: człowiek został stworzony przez Boga. Z faktu pochodzenia człowieka od Boga wynika jego godność, którą można rozpatrywać w kategoriach naturalnych, jak i nadprzyrodzonych. Człowiek jest koroną stworzenia oraz dzieckiem Bożym. Stworzenie, wcielenie i odkupienie są współzrędnymi ludzkiej godności, naznaczonej z jednej strony wywyższeniem, a z drugiej – upadkiem. Świat Biblii nie różnicuje natury ludzkiej na naturę kobiecą czy naturę męską. Jest jedna natura ludzka, która wyraża się w konkretnej osobie-człowieku płci żeńskiej bądź osobie-człowieku płci męskiej. Różnice biologiczne mają jedno źródło – naturę ludzką. Polaryzacja płci nie tworzy jedności natury ludzkiej, tylko ją zakłada. A ponieważ istnieje bytowy związek między sferą cielesną, psychiczną i duchową w człowieku, to jest sens mówić o występujących różnicach między kobietą a mężczyzną z racji intensywności oddziaływania tych sfer na siebie i w konsekwencji na moralny profil poszczególnego człowieka.

Można mówić o jedności natury ludzkiej – natury zwartej w sobie, skondensowanej, uporządkowanej i skończonej. Tak wspaniale stworzonej, że definicyjne określenie, nawet mimo swej niekompletności, i tak będzie fascynująco porywało ludzką myśl. Ta jedność natury ludzkiej toruje drogę dla rozumienia jej w dwumianowych wyobrażeniach: najpierw jedności, a zaraz za nią w ogromie zróżnicowanej wielości. Stąd pęd jednego człowieka do drugiego oraz radość z bycia we wspólnocie. Uwerturą natury ludzkiej jest społeczność. A jej wykonaniem – każdy konkretny człowiek w swej nie plagiatowej osobowości. Stwórcą kodu ludzkiej natury jest Bóg – najwyższa Inteligencja i nieogarniona Dobroć. To On pozwala nam wszystkim trwać w objęciach swej mądrości i miłości.

Refleksja druga: św. Urszula Ledóchowska (1865-1939), założycielka zgromadzenia zakonnego zajmującego się pracą wychowawczą, w swoich pismach pozostawiła m.in. następującą teorię działania:

Uśmiech rozprasza chmury nagromadzone w duszy. Uśmiech na twarzy pogodnej mówi o szczęściu wewnętrznym duszy związanej z Bogiem, mówi o pokoju czystego sumienia, o beztróskim oddaniu się w ręce Ojca niebieskiego [...]. Uśmiech na twojej twarzy pozwala zbliżyć się bez obawy do ciebie, by cię o coś prosić, o coś zapytać – bo twój uśmiech już z góry obiecuje chętnie spełnienie prośby. Nieraz uśmiech twój wlać może do duszy zniechęconej jakby nowe życie, nadzieję, że nastaną lepsze czasy, że nie wszystko stracone, że Bóg czuwa (*Liturgia godzin*. T. III. Poznań 1984 s. 1460).

Są różne teorie działania. Niektóre tak bardzo zaślepienie celem, że lekceważą godziwość środków. Inne tak nieokreślone co do celów, że aż rozplývają się w konstrukcjach jedynie doraźnych działań. Jeśli nie posiada się strategii, nie ma się też priorytetów, a gdy nie ma priorytetów, gubi się tożsamość. A kiedy nie pilnuje się tożsamości, wtedy przy istnieniu działań, niekiedy bardzo gorliwych, pojawia się niebezpieczeństwo marnotrawstwa i destrukcji. Czasami lepiej, gdyby tych działań nie było.

Uśmiech tworzy atmosferę dla działania rozumu. Uśmiech stale kumuluje energię miłości, która jeszcze bardziej wzrasta, gdy jest udzielana. Atmosfera uśmiechu nie tylko intensyfikuje działania, ale przede wszystkim chroni przed niebezpiecznymi pociągnięciami, których jaskrawość złości czy niekompetencji ukrywana jest pod maską kamiennej, zdyscyplinowanej i apodyktycznej twarzy.

Ks. Bogusław Drożdż
Redaktor naczelny

Warszawa – Legnica, 8 grudnia,
w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.